

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องศึกษาความรู้ด้านการปฐมพยาบาลเมื่อเกิดแผลใหม่ของประชาชนในชุมชน
มัสยิดมหานาค กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย

ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่เคยประสบเหตุการณ์แผลใหม่ อายุ
15-59 ปี อาศัยอยู่ในชุมชนมัสยิดมหานาค กรุงเทพมหานคร ในช่วงเดือนมกราคม พุทธศักราช
2542 ซึ่งมีจำนวนประมาณ 1,000 คน ตามทะเบียนสำปฐุชุมชนมัสยิดมหานาค สำรวจเมื่อ
พ.ศ. 2541

กลุ่มตัวอย่าง เป็นประชาชนอายุ 15-59 ปี อาศัยอยู่ในชุมชนมัสยิดมหานาค กรุงเทพ-
มหานาค ในช่วงเดือนมกราคม พุทธศักราช 2542 โดยมีการวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งเขตชุมชนมัสยิดมหานาคเป็น 3 เขต โดยใช้เกณฑ์อาคารพักอาศัยติดกันและ
มีจำนวนอาคารใกล้เคียงกัน เพื่อสุ่มกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมทั้งชุมชน

ขั้นที่ 2 ในแต่ละเขต ผู้วิจัยสำรวจประชาชนทั้งเพศชายและหญิง อายุ 15-59 ปี ในช่วง
9-24 พฤษภาคม 2542 พบว่า

เขตที่ 1 พบประชาชนทั้งหมด 272 คน เคยประสบเหตุการณ์แผลใหม่ 173 คน
ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

เพศชาย 89 คน เคยประสบเหตุการณ์แผลใหม่เป็นระยะเวลามากกว่า 1 ปี 62 คน
เป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี และสามารถจำเหตุการณ์ได้ 27 คน

เพศหญิง 84 คน เคยประสบการณณ์แผลใหม่เป็นระยะเวลามากกว่า 1 ปี 62 คน
เป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี และสามารถจำเหตุการณ์ได้ 22 คน

สำหรับจำนวนผู้เคยประสบเหตุการณ์แผ่นดินไหวเป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี และสามารถจำเหตุการณ์ได้ แยกตามชนิดของแผ่นดินไหว พบว่า

- แผ่นไหวจากความร้อน เป็นชาย 8 คน หญิง 12 คน
- แผ่นไหวจากไฟฟ้า เป็นชาย 10 คน หญิง 6 คน
- แผ่นไหวจากสารเคมี เป็นชาย 6 คน หญิง 3 คน
- แผ่นไหวจากรังสี เป็นชาย 3 คน หญิง 1 คน

เขตที่ 2 พบประชาชนทั้งหมด 242 คน เคยประสบเหตุการณ์แผ่นดินไหว 147 คน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

เพศชาย 69 คน เคยประสบเหตุการณ์แผ่นดินไหวเป็นระยะเวลามากกว่า 1 ปี 42 คน เป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี และสามารถจำเหตุการณ์ได้ 27 คน

เพศหญิง 78 คน เคยประสบการณ์แผ่นดินไหวเป็นระยะเวลามากกว่า 1 ปี 44 คน เป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี และสามารถจำเหตุการณ์ได้ 34 คน

สำหรับจำนวนผู้เคยประสบเหตุการณ์แผ่นดินไหวเป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี และสามารถจำเหตุการณ์ได้ แยกตามชนิดของแผ่นดินไหว พบว่า

- แผ่นไหวจากความร้อน เป็นชาย 9 คน หญิง 20 คน
- แผ่นไหวจากไฟฟ้า เป็นชาย 10 คน หญิง 6 คน
- แผ่นไหวจากสารเคมี เป็นชาย 6 คน หญิง 6 คน
- แผ่นไหวจากรังสี เป็นชาย 2 คน หญิง 2 คน

เขตที่ 3 พบประชาชนทั้งหมด 257 คน เคยประสบเหตุการณ์แผ่นดินไหว 151 คน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

เพศชาย 66 คน เคยประสบเหตุการณ์แผ่นดินไหวเป็นระยะเวลามากกว่า 1 ปี 44 คน เป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี และสามารถจำเหตุการณ์ได้ 22 คน

เพศหญิง 85 คน เคยประสบการณ์แผ่นดินไหวเป็นระยะเวลามากกว่า 1 ปี 49 คน เป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี และสามารถจำเหตุการณ์ได้ 36 คน

สำหรับจำนวนผู้เคยประสบเหตุการณ์แผลไหม้เป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี และสามารถจำเหตุการณ์ได้ แยกตามชนิดของแผลไหม้ พบว่า

- แผลไหม้จากความร้อน เป็นชาย 7 คน หญิง 21 คน
- แผลไหม้จากไฟฟ้า เป็นชาย 11 คน หญิง 6 คน
- แผลไหม้จากสารเคมี เป็นชาย 2 คน หญิง 6 คน
- แผลไหม้จากรังสี เป็นชาย 2 คน หญิง 3 คน

จากการสำรวจจำนวนประชากรผู้เคยประสบเหตุการณ์แผลไหม้เป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี และสามารถจำเหตุการณ์ได้ รวมทั้งหมดจาก 3 เขต แยกตามชนิดของแผลไหม้ มีรายละเอียด ดังนี้

- แผลไหม้จากความร้อน เป็นชาย 24 คน หญิง 53 คน
- แผลไหม้จากไฟฟ้า เป็นชาย 31 คน หญิง 18 คน
- แผลไหม้จากสารเคมี เป็นชาย 14 คน หญิง 15 คน
- แผลไหม้จากรังสี เป็นชาย 7 คน หญิง 6 คน

เพื่อเปรียบเทียบความรู้ในการปฏิบัติตนของผู้เกิดแผลไหม้ระหว่างเพศชายและหญิง จึงเลือกกลุ่มตัวอย่างตอบสนองตามชนิดของแผลไหม้เป็นเพศชายและหญิง จำนวนเท่า ๆ กัน ได้ดังนี้

- แผลไหม้จากความร้อน เป็นชาย 20 คน หญิง 20 คน รวม 40 คน
- แผลไหม้จากไฟฟ้า เป็นชาย 15 คน หญิง 15 คน รวม 30 คน
- แผลไหม้จากสารเคมี เป็นชาย 10 คน หญิง 10 คน รวม 20 คน
- แผลไหม้จากรังสี เป็นชาย 5 คน หญิง 5 คน รวม 10 คน

ขั้นที่ 3 สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ในกลุ่มประชากรอายุ 15-59 ปี เคยประสบเหตุการณ์แผลไหม้มาเป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี และสามารถจำเหตุการณ์ได้ ทั้งหมด 100 คน โดยจำแนกเป็นแผลไหม้จากความร้อน 40 คน ไฟฟ้า 30 คน สารเคมี 20 คน และรังสี 10 คน โดยแบ่งเป็นเพศชายและหญิงจำนวนเท่า ๆ กัน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละเขตโดยมีจำนวนใกล้เคียงกันในแต่ละชนิดของแผลไหม้ ดังนี้

ชุด	ความร้อน		ไฟฟ้า		สารเคมี		รังสี	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ชุดที่ 1	7	7	5	5	4	4	2	2
ชุดที่ 2	6	6	5	5	3	3	1	1
ชุดที่ 3	7	7	5	5	3	3	2	2
รวม	20	20	15	15	10	10	5	5

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความรู้ด้านการปฐมพยาบาล เมื่อเกิดแผลไหม้ของประชาชน

แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ชุด คือ

- ความรู้ด้านการปฐมพยาบาลแผลไหม้จากความร้อน
- ความรู้ด้านการปฐมพยาบาลแผลไหม้จากไฟฟ้า
- ความรู้ด้านการปฐมพยาบาลแผลไหม้จากสารเคมี
- ความรู้ด้านการปฐมพยาบาลแผลไหม้จากรังสี

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างส่วนความรู้ด้านการปฐมพยาบาลแต่ละเรื่อง กระทำโดยศึกษาผลที่เกิดจากอุบัติเหตุ อุบัติเหตุที่เกิดจากแผลไหม้ เพื่อกำหนดเป็นเนื้อหาของการปฐมพยาบาลแต่ละรายการของการเกิดแผลไหม้ โดยแยกเป็นดังนี้

ถ้าเป็นแผลไหม้จากความร้อน จะปฐมพยาบาลโดยการบรรเทาอาการโดยใช้ความเป็นรูปแบบต่าง ๆ ถ้าเกิดไฟไหม้ต้องป้องกันไม่ให้อุบัติเหตุลุกลามเป็นอันตรายต่อร่างกายมากขึ้น การดูแลบาดแผล ความรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายและการนำผู้บาดเจ็บส่งแพทย์หรือโรงพยาบาลอย่างทันที่ว่ามีจำนวน 30 ข้อ

ถ้าเป็นแผลไหม้จากไฟฟ้า จะปฐมพยาบาลโดยการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บออกจากแหล่งไฟฟ้ารื้ออย่างปลอดภัย การช่วยฟื้นคืนชีพ (Cardiopulmonary Resuscitation) การดูแลบาดแผล ความรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายและการนำผู้บาดเจ็บส่งแพทย์หรือโรงพยาบาลอย่างทันที่ทั้งที่มีจำนวน 14 ข้อ

ถ้าเป็นแผลไหม้จากสารเคมี จะปฐมพยาบาลตามวิธีที่ร่างกายได้รับอันตรายจากสารเคมี โดยสารเคมีเข้าตา การสูดดม การรับประทานและผิวหนังสัมผัสสารเคมี การปฐมพยาบาลได้แก่ การขจัดหรือทำให้สารเคมี เจือจางลง การดูแลบาดแผล และวิธีการนำผู้บาดเจ็บส่งแพทย์ หรือโรงพยาบาลอย่างทันที่ทั้งที่มีจำนวน 26 ข้อ

ถ้าเป็นแผลไหม้จากรังสี จะปฐมพยาบาลโดยการบรรเทาอาการโดยใช้ความเย็นในรูปแบบต่าง ๆ และการนำผู้บาดเจ็บส่งแพทย์หรือโรงพยาบาลอย่างทันที่ทั้งที่มีจำนวน 8 ข้อ

แบบสอบถามแต่ละชุด แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่อายุ เพศ อาชีพ สถานภาพสมรส และการศึกษา ซึ่งจะเหมือนกันในแบบสอบถามทุกชุด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยชนิดและสาเหตุของการเกิดแผลไหม้ ซึ่งเป็นแบบกำหนดคำตอบให้ ส่วนความรู้ด้านการปฐมพยาบาลแผลไหม้ เป็นความรู้ในการปฏิบัติตน เมื่อเกิดแผลไหม้จากความร้อน ไฟฟ้า สารเคมี และรังสี โดยกำหนดเป็นข้อรายการเพื่อให้ผู้ตอบได้พิจารณาว่าถ้าเหตุการณ์นั้นประสบกับตนเองหรือผู้อื่นจะทำหรือไม่ทำตามรายการนั้น หรือควรทำหรือไม่ควรทำ โดยมีตัวอย่าง เช่น

การปฏิบัติตน เมื่อเกิดแผลไหม้ จากความร้อน	ผู้อื่น		ตนเอง		ไม่เคยปฏิบัติ		หมายเหตุ
	ทำ	ไม่ทำ	ทำ	ไม่ทำ	ควรทำ	ไม่ควรทำ	
1. ใช้น้ำราดแผล ไหม้ นาน 10-15 นาที	ทำ	ไม่ทำ	ทำ	ไม่ทำ	ควรทำ	ไม่ควรทำ	
2. แخمมือหรือเท้า ที่เกิดแผลไหม้ ในถังน้ำ							

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

- 2.1. ตรวจสอบความตรงทางเนื้อหา (Content Validity) โดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลผู้ป่วยแผลไหม้ 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างเครื่องมือ 2 คน
- 2.2. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงเนื้อหาและภาษา โดยปรับปรุงเนื้อหาการปฏิบัติคนให้เป็นพฤติกรรมหรือการปฏิบัติที่ช่วยเหลือตนเองหรือผู้อื่น และปรับสำนวนภาษาสื่อความหมายกับประชาชนได้

2.3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในชุมชนรถไฟ โกสัดลาดโบ้เบ้ โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณลักษณะเหมือนที่กำหนดไว้ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 24 คน เป็นหญิงและชายอย่างละ 12 คน ตอนแบบสอบถามชุดละ 6 คน ตามประสบการณ์ของผู้ที่เคยได้รับการเกิดแผลไหม้จากความร้อน ไฟฟ้า สารเคมี และรังสี โดยแบ่งเป็นชายและหญิง อย่างละ 3 คน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามแต่ละชุด โดยใช้สูตร KR 20 (Kuder-Richardson Formular 20) ได้ผลดังนี้

ความรู้ด้านการปฐมพยาบาลแผลไหม้จากความร้อน มีค่าความเชื่อมั่น 0.84

ความรู้ด้านการปฐมพยาบาลแผลไหม้จากไฟฟ้า มีความเชื่อมั่น 0.84

ความรู้ด้านการปฐมพยาบาลแผลไหม้จากสารเคมี มีค่าความเชื่อมั่น 0.83

ความรู้ด้านการปฐมพยาบาลแผลไหม้จากรังสี มีค่าความเชื่อมั่น 0.83

3. การนำไปใช้และการตรวจให้คะแนน

ให้ประชาชนชุมชนมีสวิตคมหานาคตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ โดยตนเองได้รับอุบัติเหตุอันตรายจากแผลไหม้หรือช่วยเหลือผู้อื่น ให้ตอบคนละ 1 ฉบับเท่านั้น

การตรวจให้คะแนน

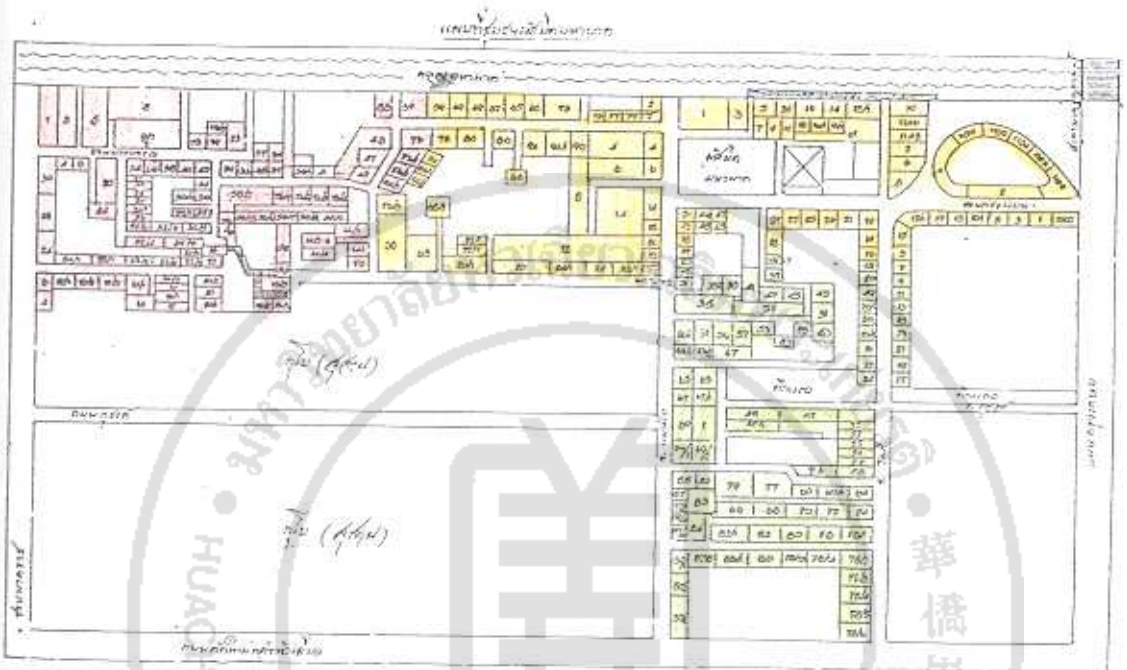
ถ้าเป็นข้อความที่ถูกต้อง ตอบ “ทำ” ให้คะแนน 1

ถ้าเป็นข้อความที่ไม่ถูกต้อง ตอบ “ทำ” ให้คะแนน 0

ทั้งของผู้อื่น ตนเอง และไม่เคยปฏิบัติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการสัมภาษณ์โดยมีนักสัมภาษณ์ 3 คน ได้แก่ ผู้วิจัย 1 คน และผู้ช่วยนักวิจัยอีก 2 คน และมีการแบ่งเขตในการสัมภาษณ์ ดังแสดงในแผนที่

แผนที่แสดงที่ตั้งของชุมชนมัธยมศึกษานาค กรุงเทพมหานคร

เขตที่ 1

เขตที่ 2

เขตที่ 3

2. ผู้ช่วยนักวิจัย 2 คน ได้รับมอบหมายก่อนปฏิบัติหน้าที่ในการสัมภาษณ์แต่ละพื้นที่ และปฏิบัติงานระหว่างวันที่ 15-31 มกราคม 2542

3. ในการออกแบบสอบถาม ผู้สัมภาษณ์จะสัมภาษณ์ผู้ตอบก่อนว่าเคยได้รับประสบการณ์แผลไหม้ชนิดใด เพื่อแจกแบบสอบถามให้ถูกต้องตามประสบการณ์และผู้เก็บแบบสอบถามรอกับแบบสอบถามด้วยตนเอง

4. ถ้าฉบับใดข้อมูลไม่ครบ มีการติดตามให้สมบูรณ์ครบถ้วนในแต่ละฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาความรู้ในการปฏิบัติตนของประชาชน เมื่อเกิดแผลไหม้จากความร้อน ไฟฟ้า สารเคมีและรังสี โดยหาจำนวนผู้ปฏิบัติถูกต้อง และคิดเป็นร้อยละของการปฏิบัติที่ถูกต้องในแต่ละรายการ

2. เปรียบเทียบความรู้ที่แตกต่างของเพศชาย-หญิง เป็นรายข้อและรายด้าน โดยใช้สถิติ t ทดสอบ

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC เวอร์ชัน 7 (Pentium 166 OS Window 95)

